

Férfias játékok

TÜZES LÓ

DOROS JUDIT

Tébláboltam a kertben, ál-
mélködva aznap is, hogy a
sok eső és a még több nap-
sütés milyen buja termést
adott az idén, mintha ez-
zel is engesztelni próbálna a tava-
lyi meg a tavalyelőtti jégért, özön-
vízért, aszályért. Különös, hogy
otthon a konyhai naptárról épp egy
Csokonai Vitéz Mihály-idézet kö-
szöntött reggelente, s hát milyen
a gyerek, reggelente bambul bele a
kakaójába, aztán mereng maga elé,
a szemmagasságban lévő szavak
meg önkéntelenül ragadnak a fe-
jébe, magolás, tanulás nélkül. „Óh,
áldott természet! óh csak te vagy
nékem, az a tetőled nyert birtokom
s vidékem, melynek én örökös föl-
desura lettem, mihelyt teáltalad
embernek születtem.” A képre, ami
a vesszor fölött lógott, már nem em-
lékszem, talán egy őszi fa volt, talán
pipacsok.

Földesúr nem, de földes asszony
lettem, ha a városba indulok, két-
szer is meg kell nézni, nem ragadt-e

**A félmez-
telen em-
ber lassan
ért oda a
kapuhoz,
előtte a
kerítés-
deszká-
kon át
már nyúj-
togatta a
nyakát**

ilyen-olyan piszok a bokámra, le-
hozta-e a citromlé rendesen a sze-
dernyomokat az ujjaim begyéről,
vagy most is olyan a körömöm, mint
óvodában, amikor filctollal színez-
tem vörösre, és sikáltam aztán a vé-
cében, hogy anyám észre ne vegye.
A piszok persze csak a faszteres
világban szembetűnő, mifelénk ész-
re se veszik, ha mindenki azzal tör-
ródne, hogy tiszta legyen mindene,
nem kapálna, nem gyomlálna senki.

A félmeztelen ember lassan ért
oda a kapuhoz, előtte a kerítésdesz-
kákon át már nyújtogatta a nyakát,
mint a tápért esdeklő kacsa, próbálta
bizonyára bemérni, ki hajlong
épp a paradicsomok, francia babok,
padlizsánok, patisszonok, édeskö-
ménygumók, no meg a jércéktől
megcsipkedett kelbimbók körül.

– He! – kiáltott be aztán a kapu-
nál, amin nem lepődtem meg. Ez
errefelé a „hé” – vagyis a hej, a hel-
lő, olykor a hékás figyelemfelkeltő
rövidítésének palócos átíratra, nem
bántó, legalábbis, ha valaki a helyén
kezelet, s egyfajta könnyített, lusta
üdvözlésnek betudja. Annyiban
azonban különbözik egy egyszerű
„szlától” vagy „jónapottól”, hogy
utána száz százalék bizonyossá-
gal következik egy újabb mondat,
rendszerint kérdő.

– Itthon van-e az urad? – érke-
zett, aminek érkeznie kellett. Úr er-
refelé nyelvben minden férfi, főleg,
ha asszonyhoz kell viszonyítani,
főlé helyezni pozícióban jelesül.

– Nincs. Segítsek? – egyenesed-
tem fel, végig se gondolva, hogy ezt
az embert valójában közelebből
nem is ismerem, tegező viszonyban
végképp nem vagyunk, de itt ennek
sincs jelentősége: az utcában la-
kom, hát úgy kezel, mintha gyerek-
kori jó pajtások lennénk.

Ingatja a fejét, bánatosan.

– Te nem vagy jó. Csak az urad –
felelte.

Megkérdeztem még vagy há-
romszor, milyen segítségre gondol,
kölcsön kell adni talicskát, létrát,
fejszét, szecskavágót, kukoricakob-
zót, vagy megfogni egy zsák másik
végét, de továbbra is csak szomorú
képpel búsongott, „nem, te nem
vagy jó, csak az urad”, mondogatta
újra és újra. Már kezdtem azt hinni,
sose tudom meg, mire nem vagyok
jó az asszonyságom vagy bármi más
okán, de végül csak kiderült.

– Ha majd hazajön az urad, szől-
jon! Hozok át csemegezőlőt – bök-
te ki.

Mit tehettem, bólintottam.
Férfias játékok ezek, „fehércseléd”
meg nem értheti.